

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Az idegen tőke és a saját szegénység

A L'Indépendance Roumaine, Románia egyik legtekintélyesebb lapja, a bukaresti haute finance újságja, legutóbbi számában az idegen tőke beözönlésének problémájáról vezércikkezik.

Ez a komoly hirlap újból felsorolja mindazokat a régi irázisokat, amelyeket mi itt a határszálen már régóta ismerünk, de a bukaresti nagytőkések előtt az újdonság ingerével bírnak.

Mi már régen tud vagyunk azon, hogy a külföldi tőke elmaradása miatt keseregjünk. A francia nyelvű fővárosi lap még csak most kezd meditatálni előtött. Nem jön a külföldi tőke, pedig Románia Európa egyik leggazdagabb országa, a természet kimeríthetetlen kincsekkel áldotta meg, valóságos eldoradoja lehetne az élelmes nagytőkés vállalkozóknak, akik a világ végére is emmennének.

Érdekes, hogy ez az újság még ezelőtt másfél évvel is egészen más hangnemben írt. Akkor még tiltakozott a külföldi tőkék inváziója ellen. Akkor még büszkén hangoztatta, hogy Romániának nincs szüksége idegen tőkére, megél a saját erejéből is és boldogulni fog a rendelkezésre álló eszközökkel is.

A L'Indépendance Roumaine ma felvetett kérdésére a L'Indépendance Roumaine másfél évvel ezelőtt megjelent vezércikkei adják meg az egyetlen választ.

Romániába nem jött idegen tőke, egyszerűen azért, — mert a román tőkésék nem is akarták, hogy bejöjjön. Az ő érdekük azt kívánta, hogy korlátlan hatalommal uralkodjanak a tökeszegény ország egész közgazdasági életén és minden vállalkozás az ő kezükben összpontosuljon. Az idegen tőkével mindig baj van, mert az idegen tőkének rendszerint idegen tőkés a tulajdonosa, akik pénzükkal rendelkezni akartak volna. Ez a bukaresti milliárdosok hatalmát gyengítette volna meg, ami egészen természetesen, a pénzügyi hatalom tényeges birtokosainak üzleti érdekeit sértette volna. Ezért kellett évek hosszú során át a köz-

gazdasági válságok összes mizériáit végig szenvedni.

A romániai nagytőkéseknek már nincs többé befektetni való pénzüik. Teljesen magába szívta a nagy krízis, amely itt kezdődött a határszálen, de lassanként tovább hullámzott az ország szívébe és most eljutott Bukarest kapujáig is. A

tőkehiány most már a nagytőkések érdekeit is veszélyezteti, mert újabb befektetések nélkül csaknem lehetetlen elérni azt a jövedelmezőséget, amely a kalkuláció alapjául szolgál.

Az idők jele, hogy a L'Indépendance Roumaine segítségért kiált a külföldi tőkéhez.

És hisszük, hogy most már

nem is fog elmaradni ez a segítség. Azok az előfeltételek, amelyek az idegen tőke beözönlésének posztulátumai, hamarosan teljesülni fognak. Jó törvények, gyors igazságszolgáltatás, olcsó vasut, minden, minden valóra válik, ha erre az idegen tőkének szüksége lesz és ha a hazai tőkésék érdeke is ezt kívánja.

Jugoszlávia különös fegyveres készülődései

Egy olasz kormánylap szenzációs leleplezése

Rómából jelentik:

A Giornale d'Italia páratlanul szenzációs közleményt hoz Jugoszlávia átkötő fegyveres készülődéseiről.

A lap azzal kezdi, hogy Sándor jugoszláv király személyes vezetése alatt a szerb vezérkar nagy kiterjedésű katonai tervet készül végrehajtani, ami

minden intézkedésében mozgósításnak tekintendő.

Ezután a következő, állítólag teljesen beavatott forrásból származó részleteket közli:

A szerb vezérkar irodáiban hetek óta kettőzött munkaidővel élénk tevékenység folyik.

A hadseregbe egész sereg reformintézkedést készítenek végrehajtani. Ezek a reformok mind stratégiai jellegűek.

A nagyvezérkar akciójával egyidejűleg

a kragujeváci arzenal, valamint az összes állami lőszergyárak fokozott üzemmelle dolgoznak.

Megsürgették a Belgiumban rendelt gépfegyverek és lő-

szerek szállítását, továbbá újabb nagymennyiségű sátrat és tábori felszerelést vásárolnak.

Hír szerint a mozgósítás az albán határon történék,

a főcsapatok az albán és olasz határon vonulnának fel.

A tervezet erős határvédelmet készít elő a bulgár határ mentén, míg a magyar hatá-

ron csupán biztonsági intézkedésekre szorítkozik.

Az olasz lap cikke méltán kelt nagy feltűnést nemcsak a Balkánon, hanem egész Közép-Európában is s tekintettel arra, hogy a Giornale d'Italia az olasz kormányhoz közel áll, nem tartják kizártnak azt, hogy a cikk egy olasz kormányakció alapját is fogja képezni.

Közegészségügyi szempontból is felülvizsgálják a nagypiaciéri bódé-helyiségeket

Köztudomásu, hogy a nagypiaciéri bódé-helyiségek bérbeadása nem járt a legnagyobb sikerrel. Az első árlejtésen sikerült a nagy költséggel felépített helyiségek részét bérbeadni, de a második kiíráson már egyetlen komoly renek-táns sem akadt.

A tanács aztán, miután pénzügyi szempontból igen kíváncs volt az üresen tátongó helyiségek jövedelmezővé való tételre, elhatározta, hogy azo-

kat szabad kézből fogják bérbeadni.

Erre már akadt jelentkező bőven, de jellemző a mai viszonyokra, hogy legtöbben nem áru-üzlet céljaira, hanem élelmiszer, bodega, egyszóval étel- és főleg ital árusítására kérték a bódé-helyiségeket.

Dr. Soós István tanácsos már annak idején tiltakozott az ellen, hogy a vásártéri épületeket eredeti rendeltetési céljuktól elvonják. Végül hosszas vita után, — mint-hogy komoly hangok merültek fel az épületeknek bodegák céljaira való felhasználása ellen — közegészségügyi szempontból is — a tanács megke-reste a tisztí főorvosi hivatalt, hogy erre vonatkozóan a leg-sürgősebben terjessze be jelentését.

Új tornádó pusztít Északamerikában

Newyorkból jelentik:

Arkansas államban újból tornádó pusztított, amely ut-jában pillanatok alatt borzalmas rombolást vitt véghez.

Amerre az irtózatos er-űi forgószél elvonult, minde-niütt leszedett háztetők, szétrombolt telefontetékek jelzik a pusztulás útját.

Az eddigi jelentések sz-rint a tornádónak nyolc ha-lottja és tizenöt életveszélyes sebesültje van.

Irathozzon be a Hegedűs
Kötő- és kölcsönkönyvtárba

78 leiért selyemflór harsnyát hibátlan, tartósat divatszínben ad a
3221 „Hófehérke-Aruház

**Ha Ön
olcsón akar**

izléses, elsőrendű modern

butort

vásárolni, akkor
fáradjon el

butoráruházamba

Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 19. sz.

ahol a legegyszerűbb-
től, a legfinomabb ki-
vitelben, legolcsóbb
árban szerezheti be,
miután Ön a butort
közvetlen a

**termelőtől
kapja**

Eladás nagyban
és kicsinyben

**WALLERSTEIN
FERENC UTÓDA**
butorügári lerakat
ORADEA

Róth felszáll a villamosra
és a kalauz megkérdi:
— Hova tetszik menni?
Róth a kalauz füléhez ha-
jolt és sugva mondja:
— Magának elárulom, a
Hermin nénihez ebédre, de
ne mondja meg senkinek.

Sulyos visszaélésekkel vádolják a legnagyobb francia gyarmat kormányzóját

Vihar a párisi kamara ülésén

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A francia közvéleményt már régóta izgalomban tartják azok az állapotok, amelyek Franciaország legfontosabb gyarmatán, a távol-keleti Indo-Kínában uralkodnak. Alig két évvel ezelőtt a párisi kormány Alexandre Varenne-t, egy volt szocialista vezérférfit ültette Indo-Kína pénzügyi fő-kormányzói székébe. Azóta — úgy mondják —

még kínosabb dolgok történtek

a huszmillió lakosu és aránytalanul nagy kiterjedésű területen.

Az indokínai állapotok most már a francia politika felelős tényezőit is foglalkoztatni kezdték. A kamara tegnapi ülésére több interpellációt jelentettek be ebben az ügyben és óriási érdeklődés nyilvánult meg a közvélemény részéről is. Zsúfolt karzatok hallgatták végig az interpellációkat, amelyek sulyosan támadták Varenne-t.

Egyes képviselők azzal vádolták a pénzügyi fő-kormányzót, hogy bizonyos csoportoknak és jóbarátainak potom pénzért Indo-Kínában hatalmas területekre adott kihasználási koncessziót.

Ezekben az üzelmekben része volt Sabatier-nek, Indo-Kína polgári kormányzójának is.

Perrier gyarmatiügyi miniszter felszólalt Sabatier védelmében, de gunyos közbekiáltások zavarták, majd olyan vihar tört ki, hogy az ülést fel kellett függeszteni.

Szünet után a miniszter folytatta beszédét, miközben a kommunista képviselők lármásan tüntettek és

lemondásra szólították fel a minisztert,

ugy, hogy ez le kellett, hogy szálljon a szónoki emelvényről. Ezután Varenne szólott saját védelmében.

Visszatartotta a meggazdagodás vádját

és felvetette a bizalmi kérdést. Este 10 órakor még tart a kamara ülése.

Bonyodalom egy ötvenezer lejes váltó körül Szilágyi Corbu János és társainak pöre Jónás Demeter ellen

Az ötvenezer lejes váltót a váradai liberális pártnak ugynevezett „disszidensei” irták alá, akik a régi rezsim alatt állandóan ellenzéken voltak, a emellett több közhasznú vállalatot létesítettek. Az ő alapításuk volt a „Plugarul” nevű földműves szövetség is, a mely azzal a dicséretes céllal alakult, hogy tagjainak olcsó gazdasági eszközöket és vetőmagvakat szerezzen be. A Plugarul, — tudomásunk sze-

rint — mindmáig meg is felelt ennek a rendeltetésének és működését semmi sem zavarta meg addig, amíg a szóbanlevő bonyodalom, az ötvenezer lejes váltó napirendre nem került.

A dolog úgy kezdődött, hogy a Plugarul egy erdő kitermelésére készült s a vezetőség megbízta Jónás Demetert, hogy az erdő megszerzése érdekében járjon el. — Ugyanakkor az üzlettel járó költségek fedezésére kiállítottak egy ötvenezer lejről szóló váltót, amit is Jónás Demeteren kívül Szilágyi-Corbu János, Popa de Popa Joan, Porumb Nesztor, Popa Demeter és mások irtak alá. Hogy, hogy nem, az erdőkitermelésből nem lett semmi. Ellenben Jónás Demeter — a vád szerint — elment egy nagyváradai kereskedőhöz és az ötvenezer lejes váltó fejében egész családjával együtt — kiruházkodott.

A kereskedő — magától értetődik — jónak látta az aláírásokat és a ruhákat Jónáséknak kiadta. Viszont a váltó lejáratkor pórt indított Szilágyi-Corbu János és társai, mint a váltó aláírói ellen. A tárgyalás néhány nappal ezelőtt volt a nagyváradai járásbírósal előtt, ahol dr. Ursziny József járásbíró többek között kihallgatta Jónás Demetert is, aki azzal érvelt, hogy neki az erdő megszerzése körül 51.000 lej költsége merült fel s a váltót éppen ennek fejében kapta. Minthogy — így semmi kétség nem fért ahhoz, hogy a kereskedő a váltót jóhiszeműen fogadta el és fogalma sem volt arról, hogy volt-e annak speciális rendeltetése, vagy sem, a bíróság a keresetnek helyt adott és kötelezte Szilágyi-Corbu Jánost és társait az ötvenezer lej megfizetésére.

Zongorák pianinok legolcsóbbak és legjobbakkal a MUSI-CABÁN 3258

Két férfi beszélget.

Az egyik: Einye, de össze van karmolva az arcod!

A másik: Igen... Játsoztam a kis cicával...

Az egyik: És az a dudor a homlokodon?

A másik: Ja?... Azután utánam dobta a vasalót!

A tavaszi divatszöve, selyem és ruhakellékek
ujdonságai megérkeztek. Meglepően olcsó árak

Szilágyi

divatkülönlegességek áruháza
Bulevard. Regele Ferdinand 3.

Mozgószínházi műsorok:

Dorian filmszínház

Ma 3, 5, 7 és 9 órakor

Práter Mizzi

Utazás a barlangvasuton 8. felv.
NITTA NALDI

DORIAN-FILM.

Vasárnap d. e. 11 órakor
a Dorian-Filmszínház 100-ik
matinéja

10 lejes helyárakkal

Az Ijü Medardus

Két rész együtt
Várkonyi Mihály
Eszterházy Ágnes

Kutyaélet

Chaplin-nél

Heyman-szinkör

Ma délután 3, 5, 7 és 9 órakor

Dunakeringő

Filmoperett 8 felvonásban
Harry Liedtke, Lya Mara, Verebes
Kedvezményes és szabadjegyek
nem érvényesek.
Minden előadásán szóló- és
kóruskisérlettel

Vasárnap délelőtt 11 órakor

nagy matiné Ne csali meg, édes

vagy Lady Glyn
Előtte két kacagtató bohózat.
10 lejes helyárakkal

Apolló mozdó

Ma, szombaton premier!

Rodolpho Valentino legutolsó
filmje

COBRA

Regény a legszebb férfi életéből.
Egyetlen szerelmi csalódásának
története.

A főszerepekben:

RODOLPHO VALENTINO
és NITA NALDI

P. SONORE

műsorának legjavát nyújtja.
RENDES HELYÁRAK.

Tavaszi

2967

**férfi ruhák
és felöltők**
nagy választékban
MENDEL
ruha-áruház. Bul. Reg.
Ferd. (Rákóczi-ut) 3.

Kis jelenet

egy váradai postahivatalban

A váradai 3. számú postahivatalban ma délelőtt beérkezett egy falusi atyafi s egy ákonbákommal teleirt papírlapot lobogtatott a táviratok felvételeivel foglalkozó postáskisasszony felé.

— Itt a sürgöny, tessék elküldeni a fiamnak!

A kisasszony nézi, nézi a papírlapot és sehogysem tud eligazodni rajta.

— Bácsikám, ezt nem lehet elolvasni! — mondja az öregnek.

Mire az atyafi:

— Tessék csak egész nyugodtan elküldeni a sürgönyt! A fiam ismeri az írásmat! ...

A jó kisasszony erre fogta a tollát s egy másik papírra újra leírta a szöveget. Mert igaz, hogy a fiu ismeri az apja írását, de hát ... a sürgönyhordót még sem ismeri.

— Huszonnyolc lej! — mondja aztán az öregnek.

— Az sok! — állapítja az meg röviden.

— Ennyi jár!

— Nem lehet olcsóbban? ...

— Ennyi a tarifa!

Az öreg megvakarja a fejét s a lajbija zsebéből kiguberalja a huszonnyolc lejeket, aztán megpödrí a bajuszát, hunyorogtat egyet és a következő megjegyzéssel távozik:

— Csak a kisasszony szép szeméért adtam ennyit! Másnak kevesebbet adtam volna! Bizonyisten!

Matiné az Apollóban

1927. március 20-án d. e. 11 órakor
kettős matiné műsor

Vetítésre kerül:

FEKETE HATTYU

bűnügyi dráma és

Vidám lord kalandorfilm

P. SONORE

műsorának legjavát nyújtja.

10 lejes helyárak

Önálló női varrónő

ki már nő-fűzőteremben dolgozott, felvétetik Románul tudó előnyben részesül.

Képes Elek

Sas passage

JORGA ÉS UNAMUNO

I.

Még ha nem is volna épen most közzeteit kapcsolata e két névnek, akkor sem volna nehéz megtalálni a közös nevezőt, amely fölött egymás mellé hozható a bukaresti egyetem illusztris tanára és a salamancai egyetem párisi száműzetésben élő rektora. Fölött most van alkalom egymással szembeállítani őket...

II.

Láttam két karikatúrát: az egyik egy bagoly, amelynek bölcs vonásaiban ráismerünk Don Miguel de Unamunóra. Igen tehetséges spanyol rajzoló: Bagaria — a bölcsesség istennőjének szent madarával szimbolizálja a salamancai rektort, aki Castiliának ama híres egyetemi katedróján kívül arra is ráért, hogy regényeket, verseket, remek essayket, vallásbölcséleti műveket, újságcikkeket írjon; hogy elolvasson minden nevezetes irodalmi vagy szellemtudományi munkát, ami a világon megjelenik. A másik karikatúra, amelyet szinte naponta közölnek a bukaresti lapok: Jorgáé. Csak hatalmas ivelésű koponyája és két villogó szeme van odaöröklítve az efemer papírra: a bukaresti rajzoló is fel tudta mérni megérzésével a szellemiségnek e távlatait.

III.

Nicolae Jorgáról, a bukaresti egyetem történettanáráról szinte fölösleges itt portrét rajzolni. Régen, amikor a román közélet csak a Bratianu-Carp-Marghiloman-Filipescu és — last not least — Take Jonescu, (a román politikusoknak e „big-five”) képeiben lapok többé-kevésbé felületes tudósításain át vetült élénk, távol idegenben élők elé, hallottuk olykor-olykor politikamentes atmoszférában — Nicolae Jorga tanár nevét is. Bár ez a név is szorosan összekapcsolódott a politikával, bár nemzetpolitikai akciói révén, amelyeket a Liga Culturală-ban kezdeményezett, azokban az időkben természetesen nem kelthetett rokonszenvet a magyarságban, magasan túl a politika vulkanikus talaján volt egy fensík, ahol Jorga professzor elismerésre számíthatott: a tudomány.

IV.

Azóta történelmileg közelebb kerültünk Jorgához. Azóta már néhányszor közvetlenül tapasztaltuk, hogy az, amit a történettudós, az előadó, a causeur, az író, a publicista Jorgáról leírtak, nem igen volt túlzás és a hatvanas évek felé járó, de fiatalos friss szellemű erdélyi bukaresti tanár méltán volt egyik legjobb tanítványa a nagy német Lamprechtnek. És ha csodákat beszélnek is sokoldalú tudásáról, memóriájáról, nyelvkészségéről és munkabírájáról, mennyivel fontosabb nekünk az a tudat, hogy Nicolae Jorga, akinek, úgy lehet rövidesen vezető szerep jut az ország kormányában, őszinte, igaz, megértő barátja a magyar kisebbségnek, amelynek kulturáját csodálattal ismeri el ő maga is...

V.

Don Miguel de Unamuno szép spanyol neve csak jóval a háború után került el hozzánk. Egy-két fi nem regénye, amit magyarrá is lefordítottak, még nem keltett akkorra feltűnést, mint 1924. tavaszán a hír, hogy Salamanca, ősi spanyol város egyetemén csendőrök huzták le a katedrálról Don Miguel de Unamunót, az egyetem rektorát és görög nyelv-tanárát, mert tisztelet-

lenül nyilatkozott a diktátorról. Barátai már régen figyelmeztették az életkorban öregedő, de lélekben örökké úde tudóst, hogy Primo de Rivera, a diktátor rossznéven veszi a kritikát, amit a rector magnificus Platon-szövegmagyarázata közben a zsarnokság és néha kifejezetten a spanyol despota fölött gyakorol. Ez és az tuána következő már történelem: Don Miguel de Unamuno száműzöttként megy Fuerta-Ventura elhagyatott szigetére; itt a magányosság és az óceán lecsöndesíti, melankolikussá teszi a tudóst, aki filozófiai világnézetét következetesen hirdette még világi urinak tetszése ellenére is a salamancai katedrálról. A „tenger bárányai, a hullámok” szonetteket sugallnak neki és mintha belátna minden harc meddőségét:

...Elmulik ember, nemzet, ferge-
[teg,
De itt marad a hullám, rengeteg
A roppant tenger végtelen, örök
Mint messzi bolygók, napok délke-
[rök...*

VI.

Valóságos lovagregény — olyan, amelyet Don Miguel de Unamuno lelki ősei irtak négyszáz évvel ezelőtt, — a száműzött megszöktetése Fuerta-Ventura óceáni magányából. Párisba megy, ahol a spanyol szellemi elit veszi körül, — olyanok gyülekezete, akik Primo de Rivera diktatúrájában nem bírtak lélekezni...

VII.

De milyen is hát az a spanyol tirannia? Jorga professzor, aki csak a napokban tért haza nagysikerű előadókörutjáról, amelyet három nagy latin országban tett, a bukaresti lapoknak adott nyilatkozatában valóságos revelációnak mondja azt a két-három hetet, amit Spanyolországban töltött, Jorgát, a történetíró, szeretettel fogadták az Abencerrage-ok, a Don Quijoték a Velasquezek, a Loyolák földjén és Jorga ezt a szeretetet, amikor hazatér, bőségesen viszonzza:

— Amit Spanyolországban beszélnek — mondja Jorga a bukaresti lapoknak adott nyilatkozatában — az nem felel meg a valóságnak. Primo de Rivera ugyan diktátor, de a rendnek a diktátora. A közszabadságokat tisztelik. Gyűléseket lehet tartani. Primo de Riverának nincsen pártja, tehát nem akar mást, mint a haza javát.

* Fordította Fekete Tivadar.

VIII.

Három éve érkezett Párisba a száműzetés szigetére Don Miguel de Unamuno és azzal a nyíltsággal, ami a déli népek sajátja, viszont azzal a mérséklettel, ami illik népét szerető férfihez, aki „Spanyolország lelke”-t megírta s akit spanyol Dosztojevszkijnek, — Spanyolország élő lelkiismeretének neveznek: nyilatkozott Primo de Riveráról, — anélkül, hogy a spanyol földről egy zokszót ejtett volna:

— Primo de Rivera!... Egyetlen érdeme, hogy úgy mondjam, az, hogy vakmerő tudott lenni egy tragikus pillanatban... Ha majd egyszer a polgári béke visszatér hazám, anthológiát állítunk össze az ő beszédeiből, unokáink mulattatására...

— Fegyelemről, disciplináról beszélnek? A disciplina szó a discipulus-ból = tanítványból származik. Tanítványhoz pedig tanító-mester jár. De ki merne előállni azzal, hogy ő az a mester? Mi mindnyájan lehetünk egymás tanítványai, de nincs közöttünk más mester, csak az, aki a misztériumok által szól hozzánk!

IX.

Montesquieu azt mondja valahol, hogy a spanyolok nagyérdemű utazók, akik az egész világot bejárták, csak épen — saját hazájukat nem ismerik. Unamuno nem mindenben felel meg a montesquieu-i megállapításnak. Például abban sem, hogy beutazta volna a világot, mert valószínűleg egészen száműzetéséig alig mozdult ki Salamanca egyetemi könyvtáranak görög föliánsai közül. Hogy pedig ismeri saját hazáját, arról több más írásművön kívül az imént említett „Spanyolország lelke” tudna tanuszkodni. „Felfedeztem egy csodás országot. Spanyolország az!” kezdi Jorga fentebbidézett nyilatkozatát...

— Győzni fog egy ország tiszta vágya...

énekli Spanyolorzágról még Fuerta-Ventura szigeten Unamuno „A száműzetés szonettjei”-ben.

X.

... Két vezető szellem ilyen más és másképpen látja ugyanazt a távlatot.

Bajos volna innen eldönteni: melyik meglátás a helyes? Vajjon meg fogja-e azt mutatni a tények és a fejlődés kérélehetetlen logikája?....

Erdős Iván.

A tavasz szenzációja
Kovács Testvérek
pazar fényű
kiállítási csarnoka
Sas-passage
Egész nap nyitva!

3410

Színház

Heti műsor

Szombat délután fél 4-kor: Völégényhajsza. Mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Román előadás.

Vasárnap délután fél 3-kor: Muzsikusz Ferkó, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6-kor: Noszthy fiu esete Tóth Marival. Mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9-kor: Asszonykám, operett bemutató.

Hétfő este 8 órakor: Asszonykám.

Kedd este 8 órakor: Asszonykám.

Szerda este 8 órakor: Asszonykám.

Csütörtök este 8 órakor: Luxemburg grófia.

Péntek este: Luxemburg grófia.

Szombat délután fél 4-kor: Uraim csak egymásután.

Szombat éjjel háromnegyed 11 órakor: Vigyázat női szakasz, bohózat bemutató.

Vasárnap délután fél 3-kor: Orlov.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Névtelen asszony, dráma.

Vasárnap este fél 9-kor a Katolikus Körben: Szigligeti emlékünnepe, Pütkösdi királyné, népszínmű, dalokkal és táncokkal, olcsó helyárakkal.

— A hét összes előadásaira a jegyeket már szombat reggeltől kezdi árusítani a színházi pénztár.

Völégényhajsza. Ma délután fél 4 órai kezdettel, mérsékelt helyárakkal a Völégényhajsza című operett újdonság kerül színre az eredeti szereposztásban.

— Vasárnap délután két előadás fél 3 órakor a Muzsikusz Ferkó, — fél 6 órakor a Noszthy fiu esete Tóth Marival kerül színre mérsékelt helyárakkal.

— Holnap este az Asszonykám bemutatója. Vasárnap este mutatja be először a színház az Asszonykám című kitérő sláger operettet. Arra való tekintettel, hogy ez a darab a színházaknak egyik legkiválóbb újdonsága, igazgatóságunk az Asszonykámot a mai be mutatón kívül hétfő, kedd és szerda estéire is műsorára tűzte.

— Színházunk szenzációi. A jövő hét folyamán igazgatóságunk újra külön meglepetésben részesíti a közönséget. A jövő hét műsorát két premier, két repriz teszi változatossá s ezek mellett Szigligeti Ede emlékének is áldoz színházunk egy nagyszerű előadás keretében. Az egyik bemutató az Asszonykám című operett, a másik pedig a Vigyázat női szakasz című kitérő francia bohózat.

Heyman szinkör

Szombat: Dunakeringő 3, 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap délelőtt: Matiné.

Vasárnap délután 3, 5, 7, 9 órakor: Dunakeringő.

80 leier!

gramofonlemez - újdonságok, nagy lemezek a MUSICABAN, 3258

Cosmanos gyártmányu garantált szintartó delaine 54. — leiről leszállitva 37. — leire LEITNER MARTON Rt.-nél.

MOZI

— Rodolpho Valentino utolsó filmjét, a „Cobrát“ mutatja be ma, szombaton az Apolló mozgó. Bizonyos jövőbelátással rendezette meg Rodolpho Valentino, a nők egykori kedvence, a női szívek egyeduralkodója e filmet, a melyen meg alkarta örökíteni azt a hatást, amit a nőkre gyakorolt. A film nagyon szép, rendezése, főképp az olaszországi és amerikai felvételek tökéletesek, s Rodolpho Valentino, ugyisintén a női főszereplő, Nita Naldi, a legszebb démon, a legjobbat nyújtja. P. Sonore műsorának javát adja. Rendes helyárak!

— A Dorian-Filmszínházban ma, szombaton a „Práter Mizzi“ című 8 felvonásos különleges film látható, amelynek a főszerepeit Nitta Naldi és Igo Sym alakítják. A kitérő Dorian-film a 3, 5, 7 és 9 óras előadásokon kerül színre. Holnap, vasárnap d. e. 11 órakor matiné 10 leies helyárakkal. Színre kerül az „Ifjú Medárdus“ két rész együtt, Várkonyi Mihály és Eszterházy Ágnes grófinővel. — Ezenkívül látható Chaplin sikerült vigjátéka, a „Kutya élet“, valamint két 2 felvonásos Joe Rock vigjáték.

Valódi angol férfiruha és női kabátok, kelmék nagyon szép választékban LEITNER MARTON Rt.-nél

— Chaplin kacagtató filme, a „Kutya élet“ 8 felvonásra kiegészítve közkívánságra színre kerül ma a Passage mozgószínházban. Minden hely 10 lei.

Grozavescu matiné

Az Apolló-mozgó

1927. márc 21-én d. e. 11 órakor bemutatja a nagyközönség részére

Grozavescu bécsi és romániai lemetését

20 leies helyárak

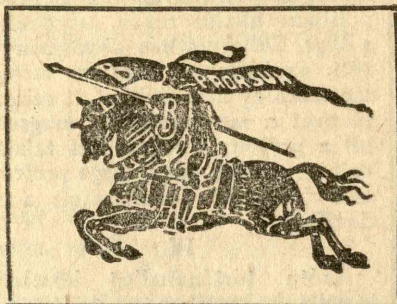
UDVARI SZÁLLÍTÓ

Boris Goldberg

BURBERRYS Ltd

London

ROMÁNIAI VEZÉRKÉPV SELŐJE

Páris
New York

Buenos-Aires
Montevideo

A legjobb angol gyapjuszövetek

A legújabb tavaszi újdonságok megérkeztek

Oradea

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-út) 5

Központ:

Bucaresti, Strada Lipscani No. 21

Fiók:

Galați, Strada Domneasca No. 32

HOLNAP: CSOKONAI MATINÉ.

Vasárnap délután 6 órakor zenés matiné keretében áldoz Nagyvárad magyar társadalmára a hallhatatlan Csokonai Vitéz Mihály emlékének. A műsort Perény György hirlapíró vezeti be, Bénéz Ilona szaval, Baranyay Jolán pedig Csokonai-dalokat és opera-áriákat énekel. A zongorakíséretet Mandel Ilonka látja el.

Részt vesz az ünnepségen Laszczik Ernő zenetanár vezetése alatt a Gutenberg-dalkör is.

A nívós előadásra, amelyen belépő-díj nincs, külön is felhívjuk a művészetkedvelő közönség figyelmét.

Egy m. velour ülőszőnyeg

Lei 360

Vadász és Schönfeld

Str. Alexandrii (Teleky-utca) 4.
Figyelje husvételőtti szenczióit
árjelentéseinket. 3056

Vetítő előadás Jézus életéről

A Kath. Kör vetítő előadásorozatában március 22-én délután fél 7 órakor a kereszténységnek nagy misztériuma Jézus élete kerül bemutatásra nagyszámu vetített kép kíséretében.

Az előadást Follmann Géza theol. tanár tartja, aki a maga széleskörű bibliai tudásával fogja a hallgatóság elé vinni a magában is fontos tárgyat és ki fog terjeszkedni a jogtudomány szempontjából is elsőrendű problémára: a Jézus pörére. Az előadás vallás-különbőség nélkül mindenki megjelenhet. Belépődíj nincs, szíves adományokat a tetemes költségek fedezésére köszönettel fogadjuk a rendezőség. Az előadást hétfőn, március 21-én, az iskolák ifjúságának is bemutatja a kiváló előadó délután fél 4 órakor.

X Tündérutjak márciusi száma megérkezett és olcsóbb lett. Ára 60 Lei a Hegedüs Hirlapiródaiban.

Orvos és ügyvéd uraknak csiszolt üveg cégtáblákat 850.— leitől készít KLEIN Cuza Voda (Szacsavai)-u. 36. 3464-1

Marocainek, crepek, gyapjudelaineik francia voile-ok óriási tömegben érkeztek LEITNER MARTON Rt. hoz.

Háromszoros lesz a házbéradó

A város is háromszoros részesedést kap. — Huszonkilenc millióba kerül a villanyvilágítás. — A költségvetés módosítása az állandó választmány előtt

Az állandó választmány tegnap délután ülést tartott Tulbure György polgármester elnöke alatt. A tanács a költségvetésnek azon tételével foglalkozott, amelyekre a legfőbb közigazgatási tanács bizonyos észrevételeket tett. Bukarestben ugyanis, amint ismeretes, sokban megváltoztatták azt a költségvetést, melyet Nagyvárad hosszas tárgyalások után beterveztett.

A tanács legjobb belátása szerint újból mérlegelés alá vette az egyes tételeket, külön-külön mind egyiket megvitatta és döntött afelől, hogy továbbra is ragaszkodik az előirányzott összeghez vagy elfogadja a legfőbb közigazgatási hatóság módosító javaslatát.

Az állandó választmány a letárgyalt tételek során egyrészt megfélelő esetekben megmaradt az eredeti összegeknél, de minden elfogadható alkalommal respektálni kívánta a legfőbb közigazgatási tanács határozatait.

Dr. Egrý Gergely pénzügyi tanácsos, mint előadó ismertette a helyzetet és haladt pontról-pontra a budget labirintusában. Dr. Soós István, Andrei Craciun, dr. Simionca, Spitzer Benjámín és Kőszegi Róbert az állandó választmány tagjai vettek részt a tanácskozásban. A szükséges információkat Benedek Aladár és dr. Vostinár Joan főjegyző adták meg.

A bukaresti központi bizottság háromszorosára emelte a ház és földadónál előálló városi részesedést, az úgynevezett kvóta adiciónálét.

Ez a megelőző intézkedés kellemtelenül bus figyelmeztetés a ház és földtulajdonosok számára, hogy

ebben az évben már háromszoros adót fognak fizetni.

Miután az állandó választmány kész helyzet előtt állott ebben a kérdésben, elfogadta a közgyűlés által előirányzott összeg háromszorosát s a 2.119.589 leiben megállapított bevételi tételt 6.358.767 leire emelte fel.

Ezzel szemben optimistának bizonyult a tanács a városi házak iakás és üzleti bérei tekintetében. Az előirányzott hét és tőlmillió bérjövdelemmel szemben hat és fél milliót tartott meg, kerek

egymillió lejjel kevesebbet.

A kertgazdaságnál 239000 lei jóvelmet kívánt a város elérni. E helyett újból megelégszik a 100.000 lei haszonnal, miután a városi kertgazdaság altruista intézmény és a zöldség piacon árnivel-láló hatását biztosítani kell.

A villamosmű bevételeiből 3.110.000 leit töröltek. Az állandó választmány csupán 1.800.000 lei törlést proponál. Ha ez az összeg meggy kereszttül, úgy

Nagyvárad város közönségének egy évben 29.800.000 leiben lesz a villanyvilágítás.

A gyárak áramdíjánál 694000 leit engedtek, amiáltal az előirányzott bevételi tétel 17 millió 600 ezer leire csökkent.

Négy részre választotta a bukaresti legfőbb közigazgatási bizottság a köztisztasági üzemet és a jéggyár egybekapcsolt tételét. A miniszterium javaslatára elkülönít-

tettetett a tulajdonképpeni köztisztasági üzemet, a jéggyár, a kéményseprési és egészségügyi üzemet költségvetésére.

Azt kívánta továbbá a legfelsőbb revízió, hogy az üzemi tisztviselők dotációi egy színvonalon mozogjanak a városi tisztviselők illetményeivel. Ezt a megállapítást

a tanács nem fogadta el, miután az üzemek alkalmazottai kétségkívül kereskedelmi tisztviselők, akik nem foghatók egy kalap alá a ki-nevezett városi tisztviselők karral.

A tanács álláspontját az összes tételek letárgyalása után betervezte a közgyűlésnek, mely rövidesen összeül.

Horthy kormányzó megakadályozta a magyar belügyminiszter párbaját

— Budapesti tudósítónk távirata —

Budapestről jelentik:

Mint ismeretes, Gaál Gaszton képviselő egy lovagias ügyből kifolyólag elégtételt kért Scitovszky Béla belügyminisztertől.

A belügyminiszter a fennálló törvények értelmében az államfőtől kért engedélyt arra, hogy fegyveres elégtételt adhasson, de

Horthy kormányzó nem adta meg az engedélyt a belügyminiszter párbajára.

Scitovszky ezután betervezte a magyar kormányhoz belügyminiszteri tárcájáról való lemondását, de a kormányzó azt sem fogadta el.

Ilyen körülmények között a megbízottak az ügyet jegyzőkönyvvel intézték el.

A „DERBY”

Cipőgyár R. T. megkezdte tavaszi olcsó cipőárusítását.

Nagy tömegű selejtes férfi- és gyermekcipők, női divatcipő különlegességek kivételes olcsó árakon.

3508

„DERBY” cipőgyár fiókjai:

Avram Iancu-u. 5. (Gyárépület)

Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 7. szám

Nevenapja örömeire halálra itta magát egy öreg váradi napszámos

Tegnap este 8 órakor beült az egyik nagypiaci kocsma Szabó József 52 esztendő s napszámos. Egész napi munka után látogatta meg a kocsmát Szabó, aki afeletti örömeiben, hogy ma nevenapja van, egyre-másra hozatta a legerősebb italokat.

Különösen rumot fogyasztott sokat s a gyilkos szeszt még 12 órakor sem elégelte meg. A záróra utolsó pillanataig ivott Szabó József, aki támolygó részegségben tért haza a Cele Trei Crisuri (Torna)-utca 5. szám alatti tömegszállásra, ahol napjait tengette. Szabó József nehéz részegségében levetette magát a pihenőhelyére, de még egy óra előtt felkelt és kiment az udvarra. Amint a friss levegő megcsapta, összeesett és meghalt Szabó József 52 éves napszámos, aki örömeiben, hogy el-

érte 52-ik nevenapiját, halálra itta magát.

A rendőrséget értesítették a halálesetről. Popp József rendőrtiszt szállott ki a helyszínre dr. Ilucza tiszti főorvos kíséretében. Konstatálták, hogy bűntény nem forog fenn, Szabó József a pálinka áldozata s halálának közvetlen előidézője alkoholmérgezéses szívbénulás. A holttestet be-szállították a hullaházba s onnan földelik el.

Férfiszövet osztályunkat felszereltük legfinomabb minőségű, valódi angol gyártmányú ruhakelmékkel. Kérjük a t. szabó urakat és a vendéközönséget raktárunkat vétel-kötelezettség nélkül megtekinteni.

Leitner Márton R.-T.

Bélásárak legolcsóbb beszerzési forrása.

Máris köztudatba ment, hogy

Spitzer és Weinberger**tavaszi****divat-njdonságai****utólérhetetlenek.**

Különleges selymek és szövetek ruhákra és complekra. Gyönyörű választék, olcsó, szolid árak!

3496

* A váradai Katholikus Legényegylet ünnepe. Jelenős szerepet tölt be évtizedek óta a város életében a Katholikus Legényegylet, amelynek holnap, március 20-án fenkölt szép ünnepe lesz. Ugyanis ezen a napon avatják fel a Legényegylet új, művészi festésű kápolnáját. Bjelek Imre dr. c. püspök, apostoli kormányzó mondja az első misét a gyönyörű kápolnában, amelynek abszolút művészi értékű képeit Muhits Márton és Kovács László tanár festették. A püspöki szentmise délelőtt fél 10 órakor kezdődik. Délután 5 órakor pedig a Legényegylet Kolping-termében ünnepély lesz Szent József tiszteletére. Belépő-díj nincs, adományokat köszönettel fogadnak.

* Autósok, sofförök figyelmebe! Krausz Rezső speciális autó-, villanszerelő, dynamókat, amlassokat és accumulatorokat a Velocitas garázsban javít!

* A kolozsvári opera volt primaballerinája az Excelsiorban. — Pollák mama Excelsior-barja esténként megint hangos a tomboló sikertől. Igazán minden elismerést megérdemel, mert olyan kivételesen nagyszerű műsorral rendelkezik, amelynek eredménye el nem maradhat. A műsor keretében lép föl többek között Vajda Ila, a kolozsvári román opera volt primaballerinája, akinek plasztikus, szép mozdulatai valósággal elbűvölik a nézőt. Siegfried és Victoria, a világhírű angol táncospár, Putty and Victor a legnépszerűbb váradai táncduó és Nagy Maca, a kedves magyar dívoz sanzonjai, továbbá Otilia Gitta és a Karácsonyi-nővérek egészítik ki a pompás műsort, amelynek egyes számai között Salgó Gyula ad elő nagyszerű humorral kabare-dalokat.

* Minden rendű és rangú hölgy jó és figyelmes kiszolgálásban részesül Kovács Sándornénál (Nilszestelep), hol a legjobb, legkényelmesebb egészségi, legpraktikusabb toaletthaskötők rendelhetők.

Mi ujság?

A lei ma Zürichben: 312.50
Zürichi nyitás **Váradai árfolyamok**

BUKARESI 312.50

1927. március 18.

BERLIN	123.32
NEW-YORK	519.87
LONDON	2524
PARIS	2035
MILANO	2390.50
UDAPEST	90.60
PRAGA	1539.50
BECS	73.15

Pérez	Áru
Pengő	29.90
Dollár	169.50
Cseh korona	5.04
Svájci frank	32.70
Oszták shilling	23.80
Francia frank	6.60
Angol font	825
Olasz lira	7.90

* Horváth József rendőrigazgatót ünnepelte a rendőrtisztikar. A József-nap alkalmából nagyon szép háziünnepélyt rendezett a rendőrség tisztikara Horváth József rendőrigazgató számára. A spontán szeretetből fakadó ünnepelés Horváth József rendőrigazgatót készületlenül találta, aki meghatva mondott köszönetet a rendőrtisztai és tisztviselői karnak.

* x 26-án van Sirota egyetlen zongora-koncertje. Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában.

* A kamarai elnökválasztás. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara tanácsa vasárnap délelőtt 10 órakor tartja rendkívüli közgyűlést, amelynek egyetlen tárgya a Barbu Romulusz lemondása folytán üresedésbe jutott elnök állás betöltése. A kamara vezetősége ezután is felkéri a tanács tagjait, hogy az ülésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek, annyiival is inkább, mert a törvény ezen gyűlés határozatképességéhez feltétlenül megkívánja a kamarát alkotó tagok abszolút többségének jelenlétét.

* x Sirota Leó 26-án hangversenyeznek.

* A NAC közgyűlése. A Nagyváradai Atlétikai Club holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évi rendes közgyűlést a Katholikus Körben.

* A Nagyvárad Takarékpénztár mérlege ma kerül a nyilvánosság elé. Nagyvárad legrégebbi és egyik legtekintélyesebb intézete, amelynek tradíciói a múlt évszázad közepéig nyulnak vissza, amelynek renoméja az egész környéken a régi fénynek örvend, az idén is folytatta megszokott takarékpénztári politikáját. A rendkívül kedvezőtlen gazdasági körülmények között az intézet minden vonalon igyekezett a realitás elvének megfelelőleg üzleteit restringálni és megelégedett normális nyereséggel, amelynek tulnyomó részét a jövő évre tartalékolta. A Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése e hó 30-án lesz.

* Esküvői hír. Rosenblum Erzsike (Satu-Mare) és dr. Ehrlich Kálmán (Oradea), házasságot kötöttek.

* A Biharmegyei és Nagyvárad Orvos, Gyógyszerész és Természetudományi Egylet, a román testvéregylet, az Assotiativnea stientific a medicilor din Oradea meghívta, hogy dr. Jacobovici cluji sebészprofesszornak az eppendicilis rekolicáról vasárnap délután 4 órakor a városháza dísztermében tartandó ünnepi előadásán vegyen részt. Amidőn ezt ezután is a kartársak szíves tudomására hozzuk, felkérjük a t. tagtársakat, hogy az ülésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Dr. Konrád Béla elnök. Dr. Weisz Endre titkár.

x Sirota 26-án! 26-án Sirota!

Megnyit a
PALACE-étterem !! az elite közönség találkozó helye

Uzletfelosztás folytán
hat. eng. végeladás

A raktáron levő összes árukat: szövetek, vásznak, selymek, damasztikészleteket minden árért

3438

kiárusítjuk**Jung és Behm**

Avram Iancu (Kossuth)-u. 1. Sas bejárat

Közkivánatra

CHAPLIN mulatságos komédiája

Kutyaélet

Kitűnő vigjátékokkal kiegészítve

ma a

Passage mozgósínházban

10 leies helyárrakkal

* Az „Astra Medicala” előadása. Értesitem az „Astra Medicala” si Biospolitica igen tisztelt tagjait, hogy vasárnap, március 20-án városunkba érkeznek mint egyesületünk vendégei dr. Jacobovici és Hatiegan, a cluji egyetem professzorai és délután előadást tartanak a városháza nagytermében. Dr. Jacobovici délután 4 órakor beszél orvosok számára a Ketrocoecalis oppendicitisről, délután 6 órakor pedig dr. Hatiegan tart előadást a tuberkuloziszról a nagyközönség számára. Reméljük, hogy a kiváló előadók értékes és nagyvonalú előadásán a tagokat teljes számban üdvözölhetjük. Oradea 1927. március 19. Dr. Matei Joan, az Astra Medicala elnöke.

* x A fenyegető spanyolnátha ellen az eredeti DIANA sóbor-szesszel végzett száj és toroköblögetések a legbiztosabb védelmet nyújtják.

* Meghívó. Az oradeai orth. izr. hitk. képviselőtestülete f. hó 20-án (vasárnap) d. u. 3 órakor a hitk. tanácstermében rendes közgyűlést tart, melyre a képviselőtestület t. tagjait tisztelettel meghívom. Oradea, 1927. március hó 16-án. — Reich József hitk. elnök.

* x Eisemann-Harmath, Szeret-e még? Nagy sikerű, finom zenéjű, kedves szövegű tangó-dal. Ára 60 Lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* Felhívás a váradai zsidósághoz! Gondoljunk örömmünepünkön az árvákra! Felkérjük városunk zsidó közönségét, hogy a purimi szokásos adakozások alkalmával gondoljanak árváinkra. Tekintettel arra, hogy árváink leginkább ruhákneműekben szűkölködnek, kérjük a felesleges gyermekruhákat és szíves pénzküldeményeiket intézetünk gondnokságához juttatni. — Alexandri (Teleki) u. 27. Tisztelettel: a Zsidó Arvatanoncotrihon és az orth. izr. fiúarvaház vezetőségei.

Vásznat, damasztot, chiffont fehérneműre, batistot minden színben legmegbízhatóbb minőségben LEITNER MÁRTON Rt-nál szerezzen be.

Kepes Elek

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.

Saját készítményű

sérvkötők, haskötők,

gummi-harisnyák, specális köt-szerek, női és férfi övszerek.

Velocitas-garázs**Megérkezett a legújabb típusu FIAT-autó**

Ciorogariu (Uri)-utca 14. szám.

2949

Telefon: 1003.

Hogy áll ki a NAC az ATE ellen

A Sportszövetség igazgatósága tegnap este Jacob József prefektus elnöklete alatt rendkívüli ülést tartott, melyen Manolla Camil football-szakosztályi elnök javaslatára elvben hozzájárult a NAC játsszói jogának visszaadásához és egyidejűleg megengedte az ATE-vel holnapra kitűzött mérkőzés megtartását.

Arad város ma kétségtelenül egyik legjobb együttese délután érkezik Nagyváradra, hogy holnap a Károly-pályán összemérje erejét a váradai zöld-fehérekkel.

Bármennyire is kifogástalannak találjuk a NAC alábbi összeállítását, mégis számítani kell a footballban előforduló véletlenekkel és minden játékosnak komolyan kell venni posztját, ahová odaállították.

A NAC felállítására a következő:

Ströck L.
Wittenberg-Markovics
Löwenstein-Körösi-Guru
Ströck II.-Rónai-Szemera-Grünbaum I.-Grünbaum II.

A mérkőzés levezetését Morár Teofil dr. vállalta.

○ A Nagyvárad Sport Egyesület közgyűlése. A Nagyvárad Sport Egyesület ma, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja XXII. évi rendes közgyűlését a Cosbuc (volt Szalárdi)-utca 1. sz. a. egyetj. helyiségében. A közgyűlésre az egyesület tagjai ezúttal is meghívottak.

— Biztosítottam a birtokomat tüz ellen, a természet pedig jég ellen.

— A tüzbiztosítást még csak értem, de hogy csinálják jégesőt?

LEVELEZÉS

Használjon Agi crém???

Kinek arcbor n szeplők, kinek arcbor n májfoltok, kinek arcbor n bármily kiütések mutatkoznak. Mivel az

Agi crém

a legkötelesebb szépség szernek van elismerve biztos hatásánál fogva. Agi crém kapható mindenütt!

HOVA sietsz, hová szaladsz, jó bort HORVATHNÉNÁL ihasz. Tace Jonescu (Körös) u. 14. 3491

RIDIKÜL, bőrönd javítást, átalakítást vállalunk. Bőráruipar Rt. Ierakata, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 3202 1

RIDIKÜL, pénztárcák férfi oldaltárcák nagy raktára és legolcsóbb bevásárlási forrása. Bőráruipar Rt. gyári Ierakata, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 3202-3

Új háborus készülődések?

Olaszország megszállja a forrongó Albániát — Az olasz-juhoszláv ellentét egyre élesedik — Páris is nyugtalanodik a balkáni helyzet miatt

Tiranából jelentik: Az albániai helyzet egyre élesedik.

A forradalmi párt a leghevesebb agitációt fejt ki az országban a tirannai szerződés ellen. Rámutatnak Olaszország katonai készülődéseire. Egyedül az elmúlt héten

négy olasz hajó érkezett hadianyaggal és élelmiszerrel Albániába.

Eddig több, mint 100 olasz tiszt szállt partra, akik Albániában előkészületeket tesznek az eljövendő katonai operációk számára.

Ahmed Zogu bég köztársasági elnököt árulással vádol-

ják. Állítólag nemcsak pénzt kapott, hanem ígéretet is arra, hogy Olaszország és Anglia királylyá kiáltatja ki.

A köztársasági elnök ostromállapotot rendelt el, amelyet az egész országban kiméletlen szigorúsággal hajtanak végre.

Párisból jelentik: Olaszországnak albániai ak-

ciója, valamint a Róma és Belgrád közötti tagadhatatlan feszültség Párisban érthető nyugtalanságot keltett.

Rómából jelentik: A Stefania-ügynökség erőlyesen cáfolja Olaszország állítólagos háborus készülődéseiről szóló híreket és rosszhiszeműeknek mondja azokat, akik ennek az ellenkezőjét állítják.

Belgrádból jelentik:

Ideérkezett hírek szerint Albániában az az általános vélemény, hogy a tengerparti albán városoknak olasz csapatokkal való megszállása küszöbön áll.

A forradalmi komité reméli, hogy a döntő pillanatban segítséget kap úgy Moszkvából, mint Belgrádból.

Születésnapján agyonlőtte a feleségét és öngyilkos lett egy fiatal férj

Bukarestből táviratozza tudósítónk: Megdöbbentő családi dráma játszódott le tegnap délután a fővárosban, amelynek egy fiatal pár esett áldozatául. A családi dráma részletei még nincsenek teljesen kiderítve, azonban a körülmények, amelyek mellett a véres tragédia lejátszódott, olyan izgalmasak, hogy még a mai lázas és véres családirtások korszakában is ritkítja párját.

A tragédia főhőse Hans Taubmann 24 éves fiatal diák, aki 16 hónappal ezelőtt nősült meg és egy csodaszép szegény leányt vett el feleségül. A házasságot mindkét fél szülei ellenezték, mert a fiatal férj még nem végezte be tanulmányait, biztos egzisztenciája még nem volt és a leány sem volt olyan gazdag, hogy a házastársak számára nyugodt életmódot biztosíthatott volna.

Titkos, alattomos harc indult meg a szülők részéről a fiatal pár családi élete ellen, amelynek meg is lett az eredménye, mert alig négy hónapi házasság után a fiatal asszony már otthagya férjét és azóta külön éltek.

A nő nagyon hamar vigasztalódott, a diák azonban még mindig a lenyűgöző szerelem hatása alatt állott.

Tegnap ünnepelte a fiatal asszony születésnapját. Nagy társaság volt jelen, amikor egészen vá-

ratlanul belépett a férj, aki már hónapok óta nem beszélt a családtagok közül senkivel és félrehívta a feleségét:

— Légy szíves, gyere a másik szobába, születésnapjaid ajándékot hoztam néked. A nő meglepetésében válaszolni sem tudott és egy pillanatra bevonultak a szomszédos terembe. Ekkor

revolverdörrenés hallatszott

és a társaság halálosan megrémülve sietett a pár után. Nyomban utána

egy másik revolverlövés hallatszott

és mire a vendégek beérkeztek a szobába, a férj is a feleség is halottan, véresen feküdtek a földön.

A vizsgálat kiderítette, hogy a diák minden bevezetés nélkül revolverrel

szívenlőtte feleségét és azután saját agyába röpített golyót.

A rendőrség a diák lakásán bűncselekedet talált, amelyben csak ennyi volt:

— Mindennek az oka az anyósom.

A vizsgálat tovább folyik és azt hiszik, hogy szenzációs fordulatok várhatók az ügyben.

Több méltányosságot az adókiivetésnél!

A Nagyvárad Estilap adott hírt arról a kinos incidensről, mely Manescu pénzügyi referens és dr. Markovits Ignác városi tanácsos között a házberadó tárgyalások során fölmerült.

Bár az ügy személyi része még a tegnapi napon kölcsönös kimagyarázással békés elintéztet nyert, Tulbure György polgármester ma a következő átiratot intézte — válaszképpen a hozzáintéztet megkeresésre

— a nagyváradai pénzügyigazgatóságához:

— Nagyon hálás vagyok, hogy átiratban fordult hozzám a pénzügyigazgatóság.

— A kérdéses ügyet haladéktalanul bevizsgáltam, meghallgattam dr. Markovits Ignác tanácsos urat és megállapítottam, hogy abban a konkrét esetben, amelyet kifogás tárgyává tettek

dr. Markovits tanácsos úr semmiféle hibát nem követett el, hanem igenis a polgárság érdekeit képviselte lelkiismeretesen.

— Felhasználom egyúttal ezt az alkalmat arra, hogy tölmácsa legyek az adókiivető bizottság előtt Nagyvárad polgárságának és kériem a bizottságot, hogy

méltányosabban állapítsa meg a polgárság adóját,

mert az elkeseredés már tetőfokát éri a méltánytalanul súlyos adóterhek miatt.

SIROTA

zongoraművész

egyetlen hangversenye

26-án

a Kath. Körben

Jegyek a Hegedűs Hírlapirodában

nek... Ez az öreglet nyugtalansága tette — veszeleiben látta biztonságát. És az öreg elállt, hogy miert hatott ide be az ismeretlen bekésgérgő és mit mivel ott alant. Azt a kín-
csét keresi, amely behatolhatlan idők óta a romok között
hever.

az öreg remete. Egek óta itt lakom az erdőszélén, és az erdőben is, és a dörög megdöbbenve soha egy ember al nem lépte ezeket a rosszirtu romokat, mert mindenki babonás félelmével elkerüli. És most mégis behatólt ide valaki s megárvartja nyugalmamat. Igen, — most már vége a remete élet sendes bekéte-

E balsejtelem ártaria lelket, megemült, az öreg az ajtó-
hoz rohamt s kilépett a sötét folyosóra. Most tisztában hal-
lotta a zajt. Ott, a távolban, a melységből hangzik a vas-
szerszám kattogása, s ez volt a zajt csar ember idezhethető.
— Szent Isten! Ki lehet ez? — dühödt megmondhatatlan-
korzón, a bolhaiasokban egy ember dolgozna?

Most megsejt a zaf s az öreg már meggyugodott, — de jöhet a zaf? Honnan ballataszarak ezek a hangok s mi lehet ennek az oka? Nem ugy rémlik, mintha valahol a romok között a ballataszarak...

zárba merülve tilt, mialatt a beég asszony nyugalman aludt. A vihar elvonult az északra csendjéig semmi nem zavarta. Most hirtelen felugrott a vitarszék remete. Valami nesz hatolt tülebe, úgy bangzott, mintha a falba kopácsolnának, de oly tömpe bangzothak e hangok, hogy az öreg azt hitte, miszerint csaloglik.

Odakint tombolt a vihar, a mennydörgés zaja meggátázta a falakat, de az öreg remete nem figyelte arra. Elmélyült em-
lékeibe s borzasztó képek lehettek azok, amik lelki szemei-
vel látott, egy tökéletesen elszigetelt világban, ahol minden-
képpen a természet és az emberiség közötti kapcsolat megszűnt.
Orák feltek el s a rejtélyes öreg még mindig álmodott.

— Lujza! — kiálta. — De nem mozdult, nem hallotta Valahogy összeszedte magát, a lámpát az asztalra állította és leült.

— 37 —

nából készült ágyra, mely a fal mellett húzódott végig. Egy darabig líhegve ült az ágy mellett, mialatt odakint erősen mennydörgött s a vihar üvölve csapkodta a falakat. Halvány fény villan át a sötét boltozaton s egy pillanatra

Ösrégi, koradát szék, szekrények s asztalok lépezik a berendezést. Ezt a lim-lomot az öreg a remek-büfékhez

Az öreg remete felkavarja a hamu alatt lappangó szénparaszat s tálra teszi rá. Azután vízzel felt fűszereket tett a tűzhelyre mindenféle füvet, dehezt keltet.

nyelvre, mindentele füvet doboit bele s mikor az italt elkészítette, visszatért az asszonyhoz, aki még mindig élettelenül hevert a nyugágyon.

Ismét izgatottan nézte s izgatottsága egyre növekedett. Úgy látszik, emlékei között kutatott, tekintete a lámpa által megvilágított női arc vonásait tanulmányozta. Az öreg fára-

Azután kérdőleg nézett az öregre. Úgy látszik, a félelem urrá lett lelken. Sápadt ajkait mozgatta, de egy szót sem mert kiadni.

Az öreg remete megtöltött egy csészét az éppen most főzött itallal s odatartotta az asszony szájához. — Így! ebből a teából, kedves leányom! — unszoló a szerencsétlen asszonyt. — Jót fog neked tenni! Hangjának remegése, sajtáságos külseje és a komor

örnyezet az aszonyt még nagyobb rémületbe ejtette. — Csak nagynehezen tudta az öreg az itál szájába tölteni. Az aszony eltűrte, mert gyöngé volt ahhoz, hogy ellenállást ejtsen ki.

Mikor azután a csészét kiürítette, mely sóhajjal ismét isszahanyatlott fekvő helyére. Az öreg remete ott maradt

És ismét fürkészőleg szemlélte azt a sápadt, a szemvé-
stől feildult arcot, amelyen az egykori szépség nyomai még
meglátszottak. Ugy rémlett neki, mintha ismerős vonásokat

— Az Isten ingalmára ketelek, Jóska vélasszolja nekem! Te belőlem, ha te ezt nem teszed meg? Nem, nem, te ezt nem teheted meg velem, te nem lehetsz olyan rossz hozzám! A legény felháborító erzkellenséggel vonagatta vállát s

— Jól van! Elmeheztől!
dermögve dobta le válláról a leány kezét.

lára tette. — Légy is hozzávaló! Hiszen tudod, amit szentül, büsz-
gesen megígértel nekem és azt is tudod, hogy áll a dolgom ve-
lek! Gondold meg jóskám, hogy te gyermekemnek átíja vagy,
akik szíveim alatt hordozkál!

A legény arra egyre komorabb, keményebb lett. Indultat-
san dobta le magát egy székre és bosszus arccal fordult el a
leánytól.

— Eh, mit! Hagyjál békében!
— Jockai! — kiáltá kőgöngyölve Panni's barátja, a helyszínról.

— Beszéltem kell veled, Jóska! — szólt meg Panna a-
dozón s a félelemtől elhímladt. — Már régén éreztél velem,
hogy egykedvű lettem irántam. En azt is tudom, hogy miért. De
— Mit akarsz? — kérde duván.
— Beszéltem meg a szülőkkel, hogy menjek a vidékre,
dobjak s duván ranezz az alacsony közlekedő leányra.
— Azt mondtam, hogy menjek a vidékre, az alacsony közlekedő
leányra, hogy menjek a vidékre, az alacsony közlekedő leányra.
— Azt mondtam, hogy menjek a vidékre, az alacsony közlekedő
leányra, hogy menjek a vidékre, az alacsony közlekedő leányra.

De a leány nagyon fél. Segítség! Még nem késő!
Beszéltem kell vele! - mormogta.

rejtő is földalra szívetűpő zokaszában tör magának utat...
 Csány, megveszt, szegény lesz a sorsa, Árcát két kezébe
 Most felhangzik a gazda jól ismert lepte, aki éppen most
 ért haza és fűtyőköszve lepett be a házba. Pannának valami a
 szívébe nyíllott. Összeszedte magát, lihegve, mintha a lár
 gyötörtne – valamire elszánta magát.

Panni becsapta az ablakot s lerogyott a székre. Ezek a gö-
közöttelenül kigunyójják és már annyira jutott, hogy semmibe
sem veszik.

még mielőtt az erdőbe lépett volna és a távoli mennydörgés zarára figyelt. Vihar közeledett, a tikkasztó hőség még napnyugta után is nyomasztó volt, a lég csendes volt s egy félével sem mozdult.

Az öreg marolytatni akarta útját, midőn tekintete egy sötét tárgyra esett, mely egy bokor alatt a fűves árokban hevert. Vajjon mi fekszik ott? Az öreg közelebb ment s megdöbbenve látta, hogy egy emberi test fekszik ott...

női alak tűnt elé, egy sápadt, látszólag beteg asszony szegényesen volt öltözködve. Bizonyára a kimerültségtől roskadt össze az uton s most mély ájulásban fekszik.

Külsze szálamomrameltő s beesett arcáról a nyomor sirja. Az öreg remete lehajolt, zsebéből kivett egy kis üveget s a boldogtalan teremtés szájába öntött belőle egy pár

Sokaig a sápadt nő arcra meredt s nem csupán részvét volt az, mely lelkét hatalmasan megfogta. Meglepetés, ámulat és kétely tükröződött vissza vonásain.

— Szent Isten! Micsoda hasonlatosság! dühös

— Ki lehet ez az asszony? Úgy rémlik nekem, mintha ismerném!

Az öreg tudta, hogy nem erről a vidékről való lehet, mert a környékbeli falvakban mindenkit ismer. Hogy jöhetett ide ez az idegen nő és miért kellett éppen neki megtalálnia? Több lehet ez, mint valójában?

Az öreg remete nem sokáig töprengött, felemelte az eszméletlen asszonyt s a nehéz terhet a hátára emelte. Könynyedén vitte tova a félig élettelen alakot, ami az ilyen öreg, törékeny emberről igazán csodálatos volt.

Az öreg nehezen kuszott fel az úton, keresztül menve a falak közötti pusztá térségen és belépett a kolostor templomába, melynek beomlott boltozatán át becsúszott az előbukkantak a sűrűbe).

Ez szolgált lakásául. Az élettelen nőt lefektette a mo-

kezében tartva s rámeredt a sápadt arcu nőre.
fenyegette. Ismét odalépett a rejtélyes asszonyhoz, a lámpát
Az öreg felugrott, a végiesen izgalom megfűladással
kétsebes. — Hát lehetséges volna? O volna?
— Szent Isten! — fakadt ki belőle, a fájdalom és a
Kire emlékezett ez őt?
Vajon miért rendítette meg ez a név oly hatalmasan?
— Lujza!... Lujzának hívják?
dörögte:

padlán, leidült arccal hajta fejét kezére, miközben halak
Remegő térdekkel székhöz vándorolt, leroskadt, sá-
mely egy percig lenyűgözte.
mikor látta, hogy a beteg eszméletlen, eloszlott kíváncsisága,
lelegzett visszafojtva lesie, hogy mond-e még valamit. De
Az öreg lenyűgözve állott ott, előre hajlott és kíváncsian,
alig ejtette ki, midőn ismét elhagyta eszmélete.

De csak ez az egyetlen szó: »Lujza« hagyta el ajkát s
a beteg halakán megszólalt.
nyugalom. És mikor ismételen neve után kérdőzködött,
gásztaló szavai a szerencsétlen asszonyt látszólag meg is
Azon fáradozott, hogy bizalmatlanságát eloszlassa s vi-
hez csodálatos módon vonzódik.

megújta, kicsoda tulajdonképpen ez a rejtélyes lény, aki-
fogja el. De egyre jobban erősödik lelkeben az a vágy, hogy
könnyűsége beszél úgy, hogy az öreg remélt a könnyűsége
A verejték gyöngyözőtt homlokán, szeméből szivelté-
nias sötét, de felelmet még sem tudja leküzdeni.

hogy felismerjék. Nagy bajban, tehetetlenségében részvét
ellenesége hatalmak üldöznek és semmi áron sem akarja,
nő burkolódzott. Olyan benyomást tett az örege, mint akit
úzte hogy a titok fátját fellebbeztetse, amelybe az ismeretlen
De az öreg erősen fogta, valami ellenállhatatlan érzés
fojtva s remegve szabadította ki kezét az öreg kezéből.

— Nekem nincs senkim ezen a világon! — suttogta el-
matlalt s akitet szeretniel értesíteni!
pod a nevedet. Hátba hoztatározd vannak, akik aggódnak
En partodat fogom s nem hagylak el, de meg kell monda-
hozám bizalommal. Neked szükségem van segítségemre nemde?
szén én jót akarok veled! Ikinis engem barátnak s légy
— Nyugodj meg, szegény, szerencsétlen asszony! Hi-
szólott hozzá:
fogta az asszony kezét s a részvét szívhöz szóló hangján
Az öreg remélt lázas izgatottság vett erőt, ismét meg-

fedezne fel s újból feltolakodott lelkébe a kérdés: ki lehet
ez a nő?

Hasztalan töprengett s dacára ennek, valami homályos
sejtés azt sugta neki, hogy ezt az asszonyt valahonnan ismeri.
Ez a gondolat egyre jobban kinozta, odaült az ágy
mellett levő székre, fejét kezére hajtá és sokáig álmódóva
nézett az asszonyra.

Milyen gondolatok vonulhattak át lelkén? Véletlen volt,
vagy a sors ujjmutatása, hogy ezt az asszonyt az uton ta-
lálta? Most itt fekszik előtte, mint a néma rejtély. Nem
tudja megoldani, várnia kell, míg az élet ismét megmozdul
a megtört női testben, míg a halvány ajak szólásra nyílik s
talán egy meglepő leleplezést fog tenni.

Nemsokára a beteg ismét felnyitá szemeit, de most már
tekintete elvesztette merev kifejezését. Az embereknek igá-
zuk lehet, hogy az öreg remete félig csodaorvos, mert az
által készített itálnak csodálatosan frissítő hatása volt.

Az öreg felállott s résztvevően fogta meg a beteg kezét.
— Jobban érzed most már magad, jó asszony?

Az asszony, úgy látszik, megértette, tekintete és kezének
gyenge szorítása elárulta, hogy köszönetet akar mondani...
Egy idő múlva elhangzott ajkáról az első szó, csak gyenge
gügyögés, mintha nyelve még megtagadná a szolgálatot.

— Hogy vagyok? — rebegé.

Az öreg remete felvilágosította az asszonyt, hogy hol és
mikép találta meg és hogy ide hozta a régi kolostorba.

— En itt lakom — tette hozzá az öreg. Egészen egye-
dül lakom itt. Ne félj tőlem, jó asszony, én mindent meg-
teszek térted, amit csak tudok. Te, úgy látszik, nagyon
szerencsétlen helyzetben vagy. Honnan jöttél és hová akarsz
menn?

Ezek a kérdések nyugtalanították az asszonyt és voná-
sain ismét megjelent a félelem.

— Sehová, sehová! — hebegé s értelmetlen mormogás-
sal félbeszakította szavait.

Az asszony hangjának hallatára az öreg remetét valami
villanyos ütés járta át. Furcsa mozdulatot tett és szemei
tágra nyíltak.

— Szent Isten! — kiáltá. — Ki vagy te, leányom?

De az öreg izgatottsága megrémítette a beteget. Nem
válaszolt, hanem arcát elfordította. Úgy látszik, nemcsak tes-
tileg beteg, hanem emlékező tehetsége, szellemi épsége is
meg van zavarodva.

ket elárulom!
elhátrózódott, akkor meggyek a törvényhez és a borzasztó tit-
olyan hirtelen Eddig hallgattam, de ha nem változtatod meg
— Gondolj atyád halálára! En tudom, hogy miben halt meg
megfagyott arcan.

Panna olyan tekintettel nézett a legényre, hogy a mosoly
Mit tehetesz te nekem?

— Tén megbolondultál? — neveltet gunyosan Jóska.
lásba foglak dönteni!

velem, eltelede, hogy te gyermekkém atyja vagy. Akkor rom-
bánni! En bosszút állok rajtad! Ha te ilyen gyalázatosan bánz
te akard ezt így! De égbeköltő gonoszágodat meg fogod
Hát köztünk mindennek vége.
— Jól van! — kiáltá. — Hát köztünk mindennek vége.

erőt vett a kétségbeesés.
Ismi a szegénybe, gyalázatra dönti. A megcsalt leányon most
gett előtte és az ember, akit mindenét feladta, kegyet-
hogy többé nincs mit reménylenie. A nyomor övénye látón-
Egy darabig Panna zokogva állott helyén, tisztán állott előtte.
A durva ember felkacagott és hátat fordított a leánynak.
ajakkal.

— Hová? A vízbe öljem magam? — kérde a leány sápadt
maradt, elmeheles!

— Nekem mindegy! Ha nem akarsz tovább a házamban
— Mihez kezdjek én?

— Es én... én? — hebegé Panna és táncolyogni kezdett.
hátaroztam. Hát hét múlva feleségül veszem Annuskát...

ba. — Ertől a dologról nincs mit tovább beszélni! En másképpen
Van eszembe! Vágta oda durván Jóska a leány arca-
Muszáj!

letmet! Most muszáj, hogy feleségül vegyél! Hallod Jóska?
szítás, holott ezer esküvel fogadtad, hogy visszadod a becsü-
hát neked nincs szíved, nincs lelkiismereted? Kegyelelni elta-
— Azt nem szabad megtenned! Azt én nem tudom! Jóska,
Panni sikoltva ölelte át a legényt.

— Mert én Annuskát veszem feleségül! — szolt Jóska.

egy pár? Mit?

— Mit mondtál? — kérde tudokolva. — Mi nem lehetünk
gényre.

A leány halottalálvány lett és megmerevedve nézett a le-
nem lehet egy pár!

— Na jól van, hát hogy megtud a valóságot: mi belőlünk
szolt:
egy szűr, lesújtó pillantást vete a leányra, durván így vála-

Habár a leány csak suttogva ejtette ki ezeket a szava-
kat, mégis villámcsapásként hatottak a legényre. Sápadt arcán
bűnös lelkiismeret nyomai jelentek meg. Valami borzasztó titok
lehet, amit a vörös Panna tud. Egy titkos bűn, amit a leányon
kívül más nem tud.

— Hallgass! — hörgé rekedten a legény s fenyegetőleg ro-
hant a leányra. De Panna gyorsan kifutott s mikor az ajtó dö-
rögya csapódott be utána, a megbénult legényt elhagyta ereje.

Az asztalhoz támaszkodott remegve, kétségbesetten nyögve.
— Mindent tud! Elveszttem, ha elárul. Hogy bírtam hallga-
tásra?...

VI-İK FEJEZET

A kákavölgyi romok titka

A nap sugarai alkonyra hajlottak, midőn egy öreg, fehér
szakállas ember, hosszú, foltos kabátban lassan haladt keresz-
tül a magányos erdőn.

Annuska titokzatos barátja volt az öregember.
Útban volt hazafelé. A kákavölgyi kolostor romjai között
lakott a sűrű erdő közepén, alová ritkán téved ember.

Az öreg már nem lehetett messze céljától, a fák közül
már ide villogott az út, mely az erdőn keresztül vezetett. Az
öreg, ha azt hitte, hogy idegen szem látja, meggörnyedve,
botra támaszkodva járt, mikor a széles országúton keresztül
haladt.

Közben éles tekintete óvatosan nézett körül mindenfelé
s nagyon szerette, hogy egy élő lelket sem vett észre. Az
öregét varázslónak tartották, mert nem élt az emberek között,
hanem a félve elkerült romok között lakott. Hogy remete
élete nincs-e mással összefüggésben, arra senki sem gondolt.
A csendes öreget senki sem zavarta s nem törődtek azzal,
hogy mit csinál.

Ha csakugyan varázsló, aminek a babonás emberek hitték,
akkor talán abban a szerencsében részesülhet, hogy meg-
találja az eltemetett kincset, amely a romok között hever.
Ennek a titokzatos kincsnek mérhetetlen értéke van. A
monda úgy tartja, hogy ezt a kincset sok száz évvel ezelőtt
rejtették oda, amikor még a kolostor lakói éltek. Sokan
kutattak már a kincsek után, de hiába. Még senki sem akadt
nyomára s egyáltalán kételkedtek abban, hogy a kincsek
megválnának.

Az öreg remete e pillanatban egészen másra gondolt,
mint a mesebeli kincsekre. Megállott a fásor innenső oldalán,